

Šahovnica verzija 4.9

Didaktični pripomoček za pouk
izbirnega predmeta ŠAH - 1

NAVODILA ZA UPORABO

Osnovni podatki:

- »Šahovnica« je narejena z orodji programa Power point in vsebuje 50 animiranih diapozitivov.
- Namenjena je učiteljem izbirnega predmeta ŠAH – 1, trenerjem ter šahistom, ki se ukvarjajo z poučevanjem šaha.
- »Šahovnica« vsebuje tri poglavja:
 - Pravila gibanja šahovskih figur in zapis potez (vsebini 2 in 3 učnega načrta ŠAH – 1)
 - Matiranje (vsebina 5 učnega načrta ŠAH – 1)
 - Zemljevidi šahovnice (vsebina 6 učnega načrta ŠAH – 1)
- Učitelju je ponujena kot didaktični pripomoček pri razlagi vsebin izbirnega predmeta ŠAH – 1. Priporočljiva je uporaba multimedijskega projektorja.
- »Šahovnica« ne vsebuje vaj za učence. Dopolnjuje se z mrežnim programom »Chess School for Networks«, ki je z množico vaj in testov za učence najprimernejši program za Šah – 1.
- Predvaja se s programom »Pregledovalnik Power pointa« (dostopen je vsakomur na Microsoftovih spletnih straneh), ki je privzeto nameščen skupaj s »Šahovnico« na zgoščenki. Predstavitev se začne samodejno neposredno z zgoščenke. Uporabnik na svojem računalniku ne potrebuje nameščenega programa Power point. V primeru da je na računalniku nameščen Power point (2002, 2003), se lahko ppt datoteka »Šahovnica« odpre. Spreminjanje datoteke pa je zaklenjeno z geslom. V primeru, da vas zanima nadgradnja, se obrnite na avtorja.

Sistemske zahteve:

- Računalnik s procesorjem 200 MHz ali močnejšim procesorjem.
- Podprti operacijski sistemi: Microsoft Windows 98 Second Edition, Windows Millennium Edition, Windows 2000 s servisnim paketom 3, Windows XP ali Windows Server 2003.
- RAM:
 - Za Windows 98 SE in Windows ME: 32 MB RAM-a
 - Za Windows 2000 s servisnim paketom 3: 64 MB RAM-a
 - Za Windows XP in Windows Server 2003: 128 MB RAM-a
- 5 MB prostora na trdem disku.
- Super VGA (800 x 600) ali večja ločljivost zaslona.
- Opozorilo: pri računalnikih z nameščenim operacijskim sistemom Windows 98 je izhod iz diaproyekcije lahko počasen (odvisen je od zmogljivosti računalnika) in traja lahko tudi do minute zaradi brisanja začasnih datotek.

Splošna navodila – velja za vse diapozitive:

- Na vseh diapozitivih so polja na šahovnici animirana. S prvim klikom na polje se oznaka polja pojavi, z naslednjim klikom pa izgine.
- Na vseh šahovnicah se lahko koordinate skrijejo ali prikažejo s klikanjem na robove šahovnice.
- Povezave med diapozitivi se vzpostavijo s klikom na utripajočega ležečega kralja.
- S klikom na gumb »Pomoč«, ki se nahaja desno spodaj, se prikažejo navodila za določen diapozitiv. Navodila skrijemo s klikom na gumb »Zapri pomoč«.

Uporabljena literatura: Iztok Jelen: Humanistični in teoretski šahovski temelji pri izbirnem predmetu

Ukmar Mitja

Seznam diapozitivov z navodili

Na slikah diapozitivov so prikazane že izvršene animacije!

Diapozitiv št. 1: PRVA STRAN

1

Vsebina:

- a) **Pravila gibanja figur in zapis potez**
Diapozitivi št. 2 – 18
- b) **Matiranje**
Diapozitivi št. 19 – 32
- c) **“Zemljevidi” šahovskih figur na prazni šahovnici**
Diapozitivi št. 33 – 50

S klikom na animiran TEKST izbereš povezavo do KAZALA izbrane vsebine.

Izhod iz diaprojekcije (programa)

© Ukmar Maja 2004

Diapozitiv št. 2: KAZALO s povezavami

2

Pravila gibanja figur in zapis potez Diapozitivi št. 2 – 18

KAZALO :

Pravila gibanja in zapis potez	ŠT.
= K	5
= D	6
= T	7
= L	8
= S	9
	10
Pretvorba	11
0-0, 0-0-0	12
Več istovrstnih figur na isto polje	13

Efekt na polju: (klik na polje)	a5	Efekt na polju: (klik na polje)	4
Prazna šahovnica	3	4	

Zapis šahovske partije	ŠT.
ZGLED	14
Vaja A	15
Vaja B	16
Vaja C	17
Vaja D	18

PRVA STRAN

Vsebina

Klik na kralja – povezava do diapozitiva.

Številka diapozitiva

Povezava do prve strani

Izhod iz diaprojekcije (programa)

© Ukmar Maja 2004

Diapozitiv št. 3

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- imena polj na šahovnici
- utrjevanje in preverjanje

3

Na vseh diapozitivih se s klikom na utripajočega kralja vrneš na KAZALO poglavja.

S klikanjem na robove šahovnice se izmenično pojavijo in izginejo KOORDINATE. To velja za VSE šahovnice!!

S klikanjem na robove šahovnice se izmenično pojavijo in izginejo KOORDINATE. To velja za VSE šahovnice!!

S klikanjem na polja se izmenično pojavi in izgine IME polja.

S klikom na gumb POMOČ se odprejo navodila v obliki modrih oblačkov. Navodila skriješ s klikom na ZAPRI POMOČ. Velja za vse diapozitive na katerih se gumb nahaja!

Na vseh diapozitivih se s klikom na utripajočega kralja vrneš na KAZALO poglavja.

Diapozitiv št. 4

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- imena polj na šahovnici
- utrjevanje in preverjanje

4

Na vseh diapozitivih se s klikom na utripajočega kralja vrneš na KAZALO poglavja.

S klikanjem na robove šahovnice se izmenično pojavijo in izginejo KOORDINATE. To velja za VSE šahovnice!!

S klikom označiš POLJE, z naslednjim klikom (na rdeči okvir), pa okvir izbrišeš.

S klikom označiš POLJE, z naslednjim klikom na RDEČI OKVIR pa okvir izbrišeš.

S klikanjem na robove šahovnice se izmenično pojavijo in izginejo KOORDINATE. To velja za VSE šahovnice!!

Na vseh diapozitivih se s klikom na utripajočega kralja vrneš na KAZALO poglavja.

Diapozitiv št. 5

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- pravila gibanja figur
- zapisovanje potez
- kratka in dolga notacija

5

KRALJ – K

Dolga notacija

1) Kh8-g7
1) Kh8xh7

1) Kd3-d4
1) Kd3-c4
1) Kd3-e4
1) Kd3-e3
1) Kd3-c3
1) Kd3-c2
1) Kd3-e2
1) Kd3xd2

Kratka notacija

1) Kg7
1) Kxh7

1) Kd4
1) Kc4
1) Ke4
1) Ke3
1) Kc3
1) Ke2
1) Ke2
1) Kxd2

S klikom na KRALJA prikažeš vsa polja, na katera se lahko premakne.

S klikom na KRALJA prikažeš vsa polja, na katera se lahko premakne.

S klikom na izbrano dostopno POLJE, se kralj premesti nanj. Po 3s se sam vrne na izhodiščno polje.

Diapozitiv št. 6

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- pravila gibanja figur
- zapisovanje potez
- kratka in dolga notacija

6

Dama – D

Dolga notacija

1) Dg4xg8+
1) Dg4-g7
1) Dg4-g6
1) Dg4-g5
1) Dg4-a4#
1) Dg4-b4
1) Dg4-c4
1) Dg4-d4
1) Dg4-h4
1) Dg4-f4
1) Dg4-e4+
1) Dg4-g3
1) Dg4-g2+
1) Dg4-g1
1) Dg4-h5
1) Dg4-h3
1) Dg4-f3+
1) Dg4-e2
1) Dg4-d1

Kratka notacija

1) Dxg8+
1) Dg7
1) Dg6
1) Dg5
1) Da4#
1) Db4
1) Dc4
1) Dd4
1) Dh4
1) Df4
1) De4+
1) Dg3
1) Dg2+
1) Dg1
1) Dh5
1) Dh3
1) Df3+
1) De2
1) Dd1

S klikom na belo DAMO prikažeš vsa polja, na katera se lahko premakne.

S klikom na izbrano dostopno POLJE, se dama premesti nanj. Po 3s se sama vrne na izhodiščno polje.

Diapozitiv št. 7

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- pravila gibanja figur
- zapisovanje potez
- kratka in dolga notacija

7

Dolga notacija

1) Td5-d8 #

1) Td5-d7

1) Td5-d6

1) Td5xc5

1) Td5-e5

1) Td5-f5

1) Td5-g5

1) Td5-h5+

1) Td5-d4

1) Td5-d3

TRDNJAVA – T

Kratka notacija

1) Td8 #

1) Td7

1) Td6

1) Txc5

1) Te5

1) Tf5

1) Tg5

1) Th5

1) Td4

1) Td3

Annotations for Trdnjava (T):

- S klikom na belo TRDNJAVO prikažeš vsa polja, na katera se lahko premakne.
- S klikom na izbrano dostopno POLJE, se trdnjava premesti nanj. Po 3s se sama vrne na izhodiščno polje.

Diapozitiv št. 8

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- pravila gibanja figur
- zapisovanje potez
- kratka in dolga notacija

8

Dolga notacija

1) Lg6xe8

1) Lg6-h7

1) Lg6-f7

1) Lg6-f5

1) Lg6-h5

1) Lg6-e4 #

1) Lg6-d3

LOVEC – L

Kratka notacija

1) Lxe8

1) Lh7

1) Lf7

1) Lf5

1) Lh5

1) Le4 #

1) Ld3

Annotations for Lovc (L):

- S klikom na belega LOVCA prikažeš vsa polja, na katera se lahko premakne.
- S klikom na belega LOVCA prikažeš vsa polja, na katera se lahko premakne.
- S klikom na izbrano dostopno POLJE, se lovec premesti nanj. Po 3s se sam vrne na izhodiščno polje.

Diapozitiv št. 9

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- pravila gibanja figur
- zapisovanje potez
- kratka in dolga notacija

9

SKAKAČ – S

Dolga notacija

- 1) Sf6-g8
- 1) Sf6-d7
- 1) Sf6-h7
- 1) Sf6-e8
- 1) Sf6-d5
- 1) Sf6-e4
- 1) Sf6xg4 pat

Kratka notacija

- 1) Sg8
- 1) Sd7
- 1) Sh7
- 1) Se8
- 1) Sd5
- 1) Se4
- 1) Sxg4 pat

S klikom na belega SKAKAČA prikažeš vsa polja, na katera se lahko premakne.

S klikom na izbrano dostopno POLJE, se skakač premesti nanj. Po 3s se sam vrne na izhodiščno polje.

S klikom na belega SKAKAČA prikažeš vsa polja, na katera se lahko premakne.

S klikom na izbrano dostopno POLJE, se skakač premesti nanj. Po 3s se sam vrne na izhodiščno polje.

Diapozitiv št. 10

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- pravila gibanja figur
- zapisovanje potez
- kratka in dolga notacija
- vzetje ob prehodu (en passant)

10

KMET

Dolga notacija

- 1) b2-b4
- a4xb3 e.p.
- 1)..... d7-d5
- 2) e5xd6 e.p.
- 1) f2-f3
- 1) b7-b6
- 1) g4xh5
- 1) g6xf5

Kratka notacija

- 1) b4 axb3 e.p.
- 1)..... d5
- 2) exd6 e.p.
- 1) f3
- 1) b6
- 1) gxh5
- 1) gxf5

S klikom na vse označene kmete belega in črnega se odigrajo določene poteze.

V primeru potez b2-b2 in d7-d5 sledi jemanje en passant.

S klikom na vse označene KMETE belega in črnega se odigrajo izbrane poteze.

V primeru potez b2-b4 in d7-d5 sledi še jemanje en passant.

S klikom na vse označene KMETE belega in črnega se odigrajo izbrane poteze.

V primeru potez b2-b4 in d7-d5 sledi še jemanje en passant.

Diapozitiv št. 11

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- pravila gibanja figur
- pretvorba kmeta

11

Pretvorba (promocija) kmeta

IZBERI

Dolga notacija

- 1) a2-a4 Kh1-g2
- 2) a4-a5 Kg2-f3
- 3) a5-a6 Kf3-e4
- 4) a6-a7 Ke4-d5
- 5) a7-a8D+
- 5) a7-a8T
- 5) a7-a8L+
- 5) a7-a8S

Klik na kmeta in kmet promovira v figuro, katero s klikom po želji izbereš.

Kratka notacija

- 1) a4 Kg2
- 2) a5 Kf3
- 3) a6 Ke4
- 4) a7 Kd5
- 5) a8D+
- 5) a8T
- 5) a8L+
- 5) a8S

Klikni na KMETA in odigra se pet potez belega in črnega. Izberi promovirano figuro takrat, kadar se pojavi napis IZBERI.

Diapozitiv št. 12

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- pravila gibanja figur
- zapis rošade

12

Mala in velika ROŠADA

Dolga notacija

- 1) 0-0
- 1) ... 0-0-0

Kratka notacija

- 1) 0-0
- 1) ... 0-0-0

Za prikaz male in velike rošade klikni na oba KRALJA.

Za prikaz male in velike rošade klikni na oba KRALJA. Polji c1 in g8 sta animirani s preletom miške.

Diapozitiv št. 13

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- pravila gibanja figur
- zapis potez

13

Več istovrstnih figur udarja na isto polje – zapis potez

Dolga notacija

- 1) Tb5-d5
- 1) Te5-d5
- 1) ... Td4-d5
- 1) ... Td8-d5
- 1) Sc3-d5
- 1) Sc7-d5
- 1) ... Se7-d5
- 1) ... Sf4-d5

Kratka notacija

- 1) Tbd5
- 1) Ted5
- 1) ... T4d5
- 1) ... T8d5
- 1) S3d5
- 1) S7d5
- 1) ... Sed5
- 1) ... Sfd5

Klikni na vse označene FIGURE. Po odigrani potezi na polje d5 se vse figure po 3s vrnejo na izhodiščno polje.

Klikni na vse označene figure. Po odigrani potezi na polje d5, se vse figure po 3s vrnejo na izhodiščno polje.

ZARBLJENI POMOČ

Diapozitiv št. 14

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- zapis šahovske partije
- dolga in kratka notacija

14

Zapis šahovske partije - ZGLED

Dolga notacija

- 1) e2-e4 g7-g6
- 2) d2-d4 Lf8-g7
- 3) Sb1-c3 d7-d6
- 4) Sg1-f3 c7-c6
- 5) Lc1-g5 Dd8-b6
- 6) Dd1-d2 Db6xb2
- 7) Ta1-b1 Db2-a3
- 8) Lf1-c4 Da3-a5
- 9) O-O e7-e6
- 10) Tf1-e1 a7-a6
- 11) Lg5-f4 e6-e5
- 12) d4xe5 d6xe5
- 13) Dd2-d6 Da5xc3
- 14) Te1-d1 Sb8-d7
- 15) Lc4xf7+ Ke8xf7
- 16) Sf3-g5+ Kf7-e8
- 17) Dd6-e6+ Ke8-d8
- 18) Sg5-f7+ Kd8-c7
- 19) Dd6 #

Kratka notacija

- 1) e4 g6
- 2) d4 Lg7
- 3) Sc3 d6
- 4) Sf3 c6
- 5) Lg5 Db6
- 6) Dd2 Dxb2
- 7) Tb1 Da3
- 8) Lc4 Da5
- 9) O-O e6
- 10) Tfe1 a8
- 11) Lf4 e5
- 12) dxe5 dxe5
- 13) Dd6 Dxc3
- 14) Ted1 Sbd7
- 15) Lxf7+ Kxf7
- 16) Sg5+ Ke8
- 17) De6+ Kd8
- 18) Sf7+ Kc7
- 19) Dd6 #

Vsa POLJA lahko s klikom nanje animiraš. Polja, ki so v začetni poziciji zasedena, moraš klikniti na skrajni rob.

S klikanjem na utripajoč kvadrat odigraš partijo Talj – Tringov.

Začni

ZARBLJENI POMOČ

S klikanjem na utripajoč kvadrat odigraš partijo Talj – Tringov.

Diapozitiv št. 15

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- zapis šahovske partije
- dolga in kratka notacija
- utrjevanje in preverjanje

15

VAJA A – zapiši partijo! (35 potez)

1) d4 Sf6	21) Tg1 Dh3
2) c4 g6	22) Sf5 Kh8
3) Sc3 Lg7	23) Sxd6 Df3+
4) e4 d6	24) Tg2 Sf4
5) Sf3 O-O	25) Sxf7+ Kg8
6) Le2 Sbd7	26) Dxd7+ Kf8
7) O-O e5	27) Tag1 Sh3
8) Te1 c6	28) Dh6+ Kxf7
9) Lf1 exd4	29) Dxd6+ Ke7
10) Sd4 Te8	30) Sd5+ Kd7
11) Lf4 Se5	31) Df7+ Kd6
12) Dd2 Sh5	32) e5+ Kxe5
13) Lh6 Lxh6	33) Dg7+ Ke4
14) Dxd6 Dh4	34) Te1+ Kd3
15) Le2 Lg4	35) Dc3 #
16) f3 Le6	
17) g4 Lxg4	
18) fxg4 Sxg4	
19) Lxg4 Dxd4+	
20) Kf1 c5	

Partijo odigraš s klikanjem na utripajoč kvadrat. Isto velja za vaje B, C in D.

Vsa POLJA lahko s klikom nanje animiraš. Polja, ki so v začetni poziciji zasedena, moraš klikniti na skrajni rob.

Zapis partije lahko prikažeš s klikom na polje. S ponovnim klikom zapis skriješ. Isto velja za vaje B, C in D.

Zapis partije lahko prikažeš s klikom na POLJE. S ponovnim klikom zapis skriješ.

Začni ☐ Zapis partije ☐

Partijo odigraš s klikanjem na utripajoč kvadrat.

Diapozitiv št. 16

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- zapis šahovske partije
- dolga in kratka notacija
- utrjevanje in preverjanje

16

VAJA B – zapiši partijo! (27 potez)

1) d4 Sf6	17) fxe5 Dxe5
2) Sf3 e6	18) Dxe5 Txe5
3) c4 Lb4+	19) d6 Te6
4) Ld2 De7	20) Ld5 Txd6
5) g3 O-O	21) Txf7 Sc7
6) Lg2 Lxd2+	22) Taf1 h5
7) Dxd2 Se4	23) Tf8+ Kh7
8) Dc2 Db4+	24) Le4+ Kh6
9) Sbd2 Sxd2	25) Th8+ Kg5
10) Sxd2 Sc6	26) Tf4 Txd2
11) e3 De7	27) h4 #
12) O-O e5	
13) d5 Sb4	
14) Dc3 c5	
15) a3 Sa6	
16) f4 Te8	

Partijo odigraš s klikanjem na utripajoč kvadrat. Isto velja za vaje B, C in D.

Vsa POLJA lahko s klikom nanje animiraš. Polja, ki so v začetni poziciji zasedena, moraš klikniti na skrajni rob.

Zapis partije lahko prikažeš s klikom na PRAVOKOTNIK. S ponovnim klikom zapis skriješ.

Začni ☐ Zapis partije ☐

Partijo odigraš s klikanjem na utripajoč kvadrat.

Diapozitiv št. 17

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- zapis šahovske partije
- dolga in kratka notacija
- utrjevanje in preverjanje

17

VAJA C – zapiši partijo! (25 potez)

1) e4 c5	17) Sde4 Sxc3
2) Sf3 d6	18) bxc3 Dd5
3) d4 cxd4	19) Dg2 Tc4
4) Sxd4 Sf6	20) Te1 Lh4
5) Sc3 a6	21) La3 Lxe1
6) Le2 e5	22) Txe1 Td8
7) Sb3 Le6	23) g5 Dc6
8) 0-0 Sbd7	24) Le7 Txe4
9) f4 Tc8	25) Dxe4 Td1
10) f5 Lc4	
11) a4 Le7	
12) Kh1 0-0	
13) g4 d5	
14) exd5 Sb6	
15) Sd2 Lxe2	
16) Dxe2 Sfxd5	

Beli se vda

Začni ☐ Zapis partije

Vsa POLJA lahko s klikom nanje animiraš. Polja, ki so v začetni poziciji zasedena, moraš klikniti na skrajni rob.

Zapis partije lahko prikažeš s klikom na PRAVOKOTNIK. S ponovnim klikom zapis skriješ.

Partijo odigraš s klikanjem na utripajoč kvadrat.

Diapozitiv št. 18

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- zapis šahovske partije
- dolga in kratka notacija
- utrjevanje in prevrjanje

18

VAJA D – zapiši partijo! (28 potez)

1) e4 c5	16) exf5 De5
2) Sf3 Sc6	17) Dxa7 Lxf5
3) d4 cxd4	18) The1 Df4+
4) Sxd4 g6	19) Kb1 e6
5) Le3 Lg7	20) g3 Db4
6) Sc3 Sf6	21) g4 Lh7
7) Sxc6 bxc6	22) g5 h5
8) Dd2 Da5	23) Se2 Ta8
9) 0-0-0 Sg4	24) De3 Txa2
10) Lc4 Sxe3	25) Kxa2 Ta8+
11) Dxe3 0-0	26) Kb1 Ta1+
12) h4 Tb8	27) Kxa1 Da3+
13) Lb3 h6	28) Kb1 Dxb2#
14) f4 d6	
15) f5 gxf5	

Začni ☐ Zapis partije

Vsa polja lahko s klikom nanje animiraš. Polja, ki so v začetni poziciji zasedena, moraš klikniti na skrajni rob.

Zapis partije lahko prikažeš s klikom na PRAVOKOTNIK. S ponovnim klikom zapis skriješ.

Partijo odigraš s klikanjem na utripajoč kvadrat.

Diapozitiv št. 19: KAZALO s povezavami

19

MATIRANJE

KAZALO: Diapozitivi št. 19 – 32

Figura	Matiranje	ŠT.	Matna slika	ŠT.
		20		21
	A	22		24
	C	23		
		25		26
		27		28
		29		30
		31		32

PRVA STRAN

© Ukmar Mitja 2004

Navodila so ista kot za diapozitiv št. 2 !!

Diapozitiv št. 20

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- matiranje z damo
- načrtna igra
- zapis potez

20

Matiranje z (# 7)

1) Db5+ Ke6
2) Ke4 Kf6
3) Dc6+ Kg7
4) Kf5 Kf7
5) Dd7+ Kg8
6) Kg6 Kf8
7) Dd8 #

Poteze belega in črnega, vključno z matno potezo, odigraš s klikanjem na utripajoč kvadrat.

1)...Kd4? #6

S klikom označiš POLJE, z naslednjim klikom (na rdeči okvir) pa okvir izbrišeš.

Polja b1, f3 in d5, na katerih stojijo na začetku figure, lahko označiš s klikom na rob polja!

V najneugodnejšem primeru traja matiranje 10 potez!

Povezava do diapozitiva Matne slike.

Začni

MATNE SLIKE

ŽABRI POMOČ

Poteze belega in črnega, vključno z matno potezo, odigraš s klikanjem na utripajoč kvadrat.

Diapozitiv št. 21 – Matne slike z DAMO (statičen prikaz, animirana so samo polja)

21

D – matne slike

Nazaj na prejšnji diapozitiv – matiranje z damo

Nazaj

Diapozitiv št. 22

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- matiranje s trdnjavo za začetnike (varianta A)
- zapis potez

22

Matiranje s ♖ - varianta A (# 25)

1) Ta5 Kd6
2) Kc4 Ke6
3) Kd4 Kf6
4) Ke4 Kg6
5) Kf4? Kh6
6) Kg4? Kg6
7) Ta6+ Kf7
8) Kg5 Ke7
9) Kf5 Kd7
10) Ke5 Kc7
11) Kd5 Kb7
12) Th6? Kc7
13) Tg6 Kb7
14) Kc5 Ka7
15) Kb5? Kb7
16) Tg7+ Kc8
17) Kb6 Kd8
18) Kc6 Ke8
19) Kd6 Kf8
20) Ta7 Kc8
21) Tb7 Kf8
22) Ke6 Kg8
23) Kf6 Kh8
24) Kg6 Kg8
25) Tb8#

1) Ke4! in mat v 13. potezi
5) Tf5! in mat v 14. potezi
6) Tg5! in mat v 12. potezi
12) Tc6! in mat v 19. potezi
15) Tb6! (Kc6, Th7+) in mat v 19. potezi

S klikom označiš POLJE tako, da klikneš nanj. S klikom na rdeči OKVIR pa okvir izbrišeš.

Polja a1,d3 in e6, na katerih stojijo na začetku figure, lahko označiš s klikom na rob polja!

S klikom označiš POLJE, z naslednjim klikom (na rdeči okvir), pa okvir izbrišeš.

Začni

MATNA SLIKA

ZAPRI POMOČ

Poteze belega in črnega, vključno z matno potezo, odigraš s klikanjem na utripajoč kvadrat.

Diapozitiv št. 23

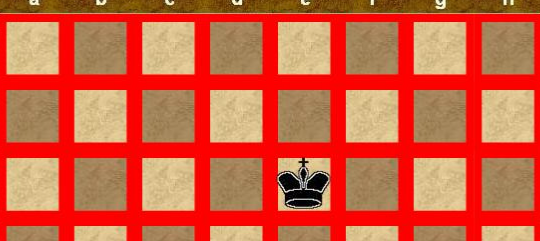
Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- *matiranje s trdnjavo*
(*varianta C*)
- *zapis potez*

23

Matiranje s - varianta C (# 10)

1) Td1	Kf6
2) Te1	Kg6
3) Te6+	Kg7
4) Kf5	Kf7
5) Te5	Kg7
6) Te7+	Kf8
7) Kf6	Kg8
8) Kg6	Kf8
9) Te6	Kg8
10) Te8#	

V najneugodnejšem primeru traja matiranje 17 potez!

S klikom označiš
POLJE tako, da klikneš
nanj. S klikom na rdeči
OKVIR pa okvir izbrišeš.

Polja a1, f4 in e6, na katerih stojijo na začetku figure, lahko označiš s klikom na rob polja!

V najneugodnejšem primeru traje matiranje 17 potez!

Poteze belega in črnega, vključno z matno potezo, odigraš s klikanjem na utripajoč kvadrat.

Diapozitiv št. 24: Matna slika s TRDNJAVO (statičen prikaz, animirana so samo polja)

24

T – matna slika

	a	b	c	d	e	f	g	h
8								
7								
6								
5								
4								
3								
2								
1								
	a	b	c	d	e	f	g	h

Nazaj na prejšnji diapozitiv –
matiranje z trdnjavo

Diapozitiv št. 25

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- matiranje z dvema lovčema
- načrtna igra
- zapis potez

25

Matiranje z ♔ + ♚ (# 16)

1) Lg8+ Kc5
2) Ke5 Kc6
3) La3 Kd7
4) Ld5 Kc7
5) Lc5 Kd7
6) Lb6 Ke7
7) Le6 Kf8
8) Kf6 Ke8
9) Lf5 Kf8
10) Lg6 Kg8
11) Lc5 Kh8
12) Lf5 Kg8
13) Kg6 Kh8
14) Ld6 Kg8
15) Le6+ Kh8
16) Le5#

2).... Kb5?
.... Kb6?
.... Kb4?
3) Kd6 in mat v 14. potezi
ali 3) Ld5+!
ali 3) Ld4! in mat v 16. potezi

S klikom označiš POLJE, z naslednjim klikom (na rdeči okvir), pa okvir izbršeš.

V najneugodnejšem primeru traje matiranje 18 potezi!

S klikom označiš POLJE tako, da klikneš nanj. S klikom na rdeči OKVIR pa okvir izbršeš.

Polja b2, f4, h7 in d5, na katerih stojijo na začetku figure, lahko označiš s klikom na skrajni rob polja!

MATNA SLIKA ZAPIS POTEZ

Poteze beleca in črneqa, vključno z matno potezo, odigraš s klikanjem na utripajoč kvadrat.

Diapozitiv št. 26 Matna slika z dvema lovčema (statičen prikaz, animirana so samo polja)

26

L+L – matna slika

Nazaj

Nazaj na prejšnji diapozitiv – matiranje z dvema lovčema

Diapozitiv št. 27

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- matiranje z lovцем in skakačem
- načrtna igra
- zapis potez

27

1. faza
→ 8. vrsto

Matiranje z + (#27)

1) Sd2 Kf4
2) Kd6 Kf5
3) Ld3+ Kf6
4) Sf3 Kf7
5) Ke5 Kg7
6) Sg5 Kg8
7) Kf6 Kf8
8) Sf7!! Kg8
9) Lf5 Kf8

2. faza
→ a8

10) Lb7!! Ke8
11) Se5!! Kd8
12) Ke6 Kc7
13) Sd7 Kb7
14) Ld3 Kc6
15) La6!! Kc7
16) Lb5 Kd8

17) Sb6 Kc7
18) Sd5+ Kd8
19) Kd6 Kc8
20) Ke7!! Kb7
21) Kd7 Kb8
22) La6 Ka7
23) Lc8 Kb8
24) Se7 Ka7
25) Kc7 Ka8
26) Lb7+ Ka7
27) Sc6#

Poteze belega in črnega, vključno z matno potezo, odigraš s klikanjem na utripajoč kvadrat.

S klikom označiš POLJE tako, da klikneš nanj. S klikom na rdeči OKVIR pa okvir izbrišeš.

Polja b3, c4, c5 in e5, na katerih stojijo na začetku figure, lahko označiš s klikom na skrajni rob polja!

9 klikov označiš POLJE, z naslednjim klikom (na rdeči okvir) pa okvir izbrišeš.

V najneugodnejšem primeru traje matiranje 34 potez!

MATNE SLIKE ZAPIS POTEZ

Poteze belega in črnega, vključno z matno potezo, odigraš s klikanjem na utripajoč kvadrat.

Diapozitiv št. 28 Matne slike z lovцем in skakačem (statičen prikaz, animirana so samo polja)

28

S + L – matne slike

NEIZSILJENA matna slika

NEIZVEDLJIVA matna slika

Nazaj

Nazaj na prejšnji diapozitiv – matiranje z lovцем in skakačem

Diapozitiv št. 29

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- matiranje
- načrtna igra
- zapis potez

29

Matiranje z ♔ + ♖ (#5)

1) Df5+ Kc6
2) Ta6+ Kb7
3) Th6 Kc7
4) Df7+ Kd8
5) Th8 #

ali 1) Dd3 !

Začni

MATNA SLIKA

Poteze belega in črnega, vključno z matno potezo, odigraš s klikanjem na utripajoč kvadrat.

Diapozitiv št. 30: Matni sliki z damo in trdnjavo (statičen prikaz, animirana so samo polja)

30

D + T – matne slike

Nazaj

Nazaj na prejšnji diapozitiv –
matiranje z damo in trdnjavo

Diapozitiv št. 31

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- matiranje z dvema trdnjavama
- načrtna igra
- zapis potez

31

Matiranje z ♖ + ♜ (# 6)

1) Tf5+ Kd6
2) Th6+ Ke7
3) Ta5 Kf7
4) Ta7+ Kg8
5) Tb6 Kf8
6) Tb8 #

ali 1) Td1 !

Začni ☐ MATNA SLIKA

Poteze belega in črnega, vključno z matno potezo, odigraš s klikanjem na utripajoč kvadrat.

Diapozitiv št. 32: Matne slike z lovcem in skakačem (statičen prikaz, animirana so samo polja)

32

T + T – matna slika

Nazaj

Nazaj na prejšnji diapozitiv –
matiranje z dvema trdnjavama

Diapozitiv št. 33: KAZALO s povezavami

33

“Zemljevidi” šahovskih figur na prazni šahovnici

KAZALO:

Diapozitivi št. 33 – 50

Figura	Zemljevid	ŠT.	Število udarov na prazni šahovnici	Ukrivljenost šahovnice - animacija	ŠT.
		34	35		36
		37	38		39
		40	41		42
		43	44		45
		46	47		48
	Ocena povprečne aktivnosti belih kmetov		49		
	Izračunana strateška vrednost polj na prazni šahovnici		50		

PRVA STRAN

© Ukmar Mitja 2004

Navodila so ista kot za diapozitiv št. 2 !!

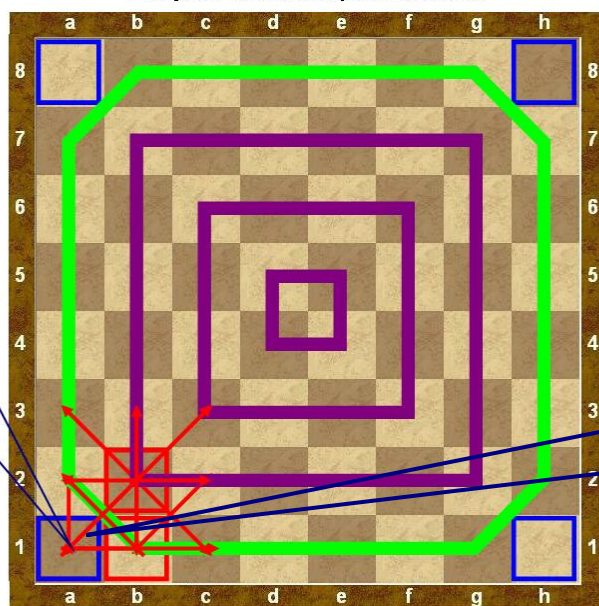
Diapozitiv št. 34

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- število udarov figure na prazni šahovnici
- pomembnost polj v posameznih predelih šahovnice

34

“Zemljevid” KRALJA na prazni šahovnici

Klikni na označeno polje vsakokrat ko se pojavi (polja a1, b1, b2). Animacije je konec ko se pojavi oblaček “Ukrivljenost šahovnice”.

Na poljih označenih z **3**, **5** in **8** udarov KRALJ :
- 3 udare
- 5 udarov
- 8 udarov

UKRIVLJENOST šahovnice: z vzpenjanjem šahovnice se ponazarja pomembnost polj v njenih posameznih predelih.

Klikni na označeno polje vsakokrat ko se pojavi (polja a1, b1, b2). Animacije je konec takrat, kadar se pojavi oblaček “Ukrivljenost šahovnice”.

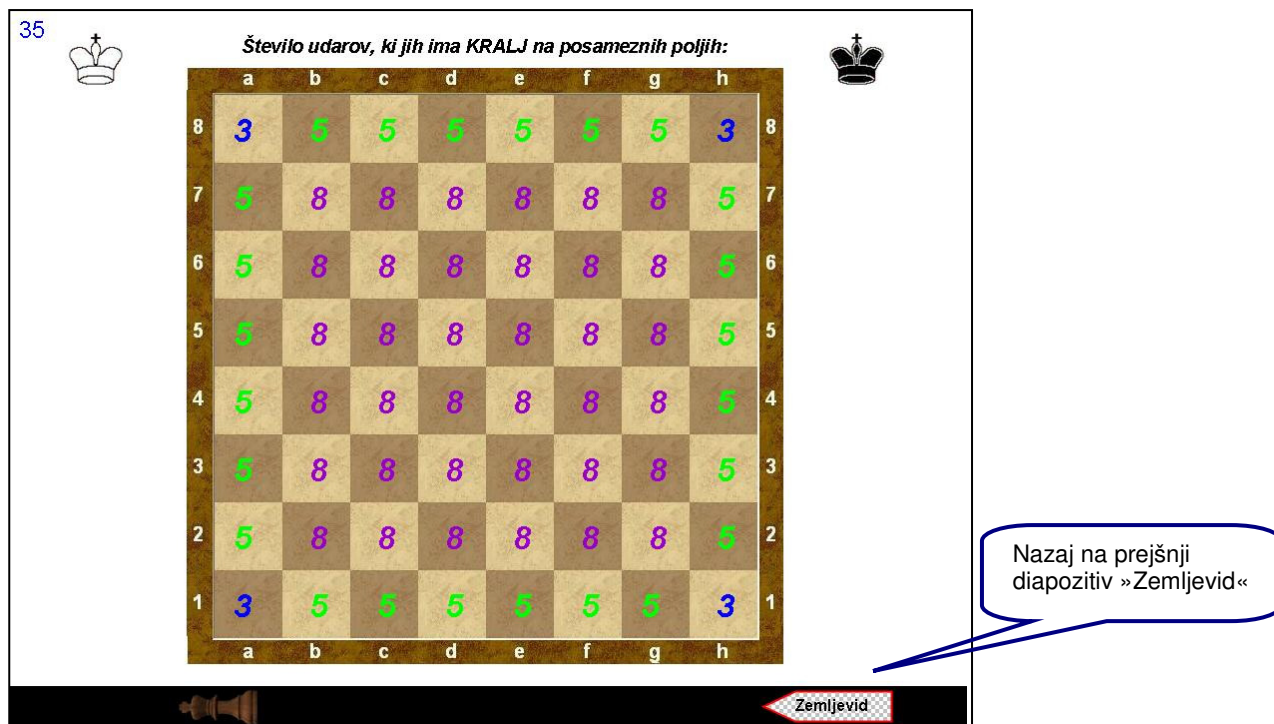
Število udarov

Animacija

ZAPRI POMOČ

Klik na PRAVOKOTNIK - povezava Velja za vse diapozitive!

Diapozitiv št. 35: Statičen prikaz števila udarov, ki jih ima kralj na posameznih poljih

Diapozitiv št. 36: Ukrivljenost šahovnice - ANIMACIJA

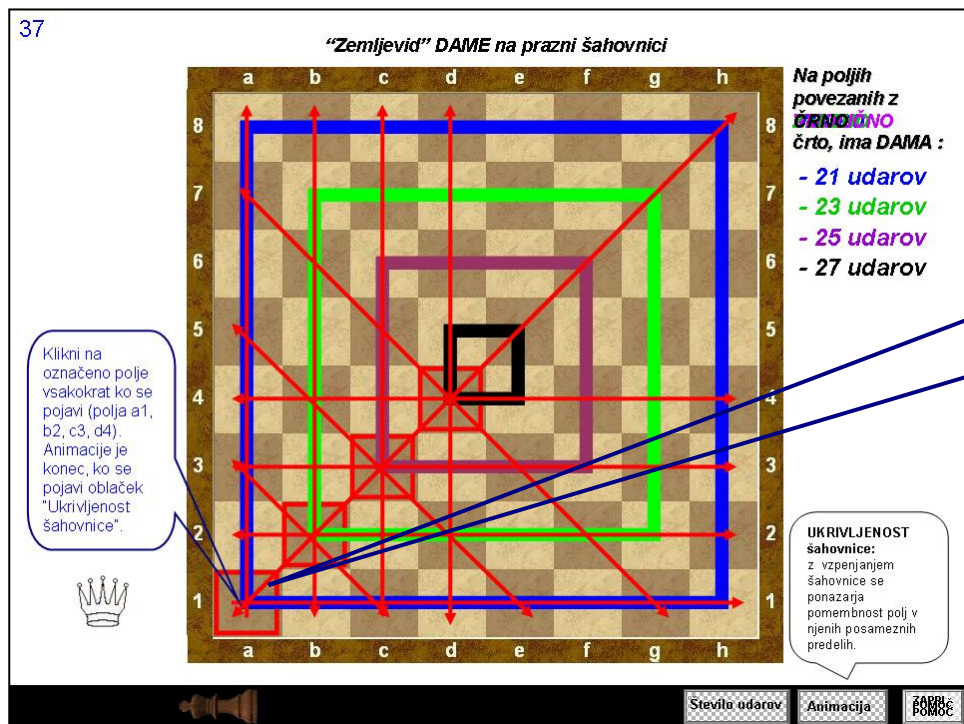

Animacijo začni s klikom na utripajoč KVADRAT. Nadaljuj ko se pojavi napis NAPREJ.

Diapozitiv št. 37

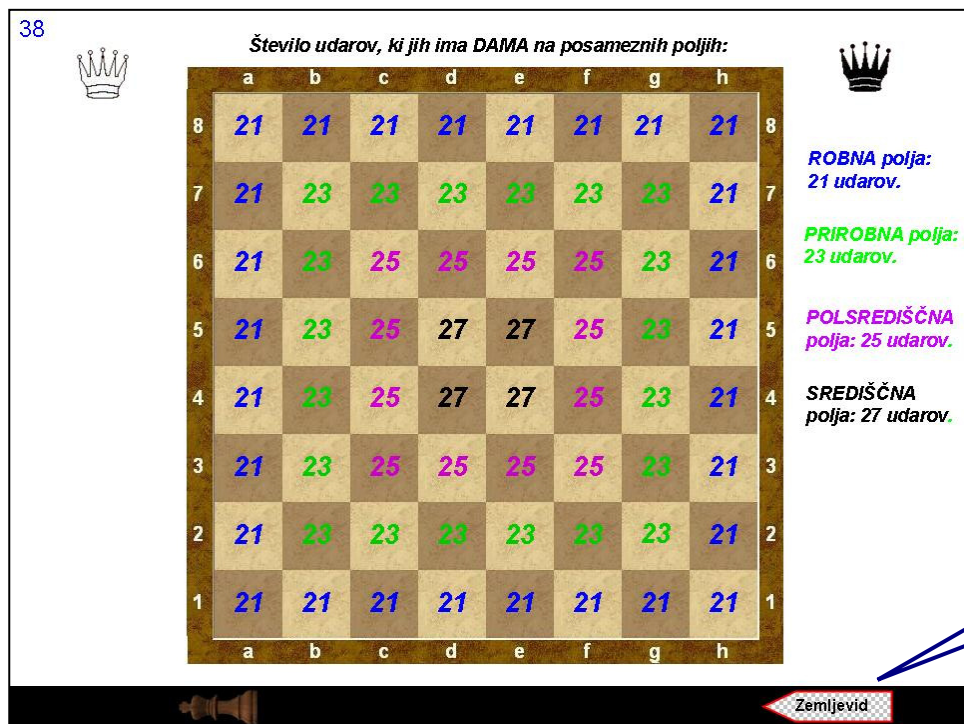
Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- število udarov figure na prazni šahovnici
- pomembnost polj v posameznih predelih šahovnice

Klik na PRAVOKOTNIK - povezava Velja za vse diapozitive!

Diapozitiv št. 38: Statičen prikaz števila udarov, ki jih ima dama na posameznih poljih.

Diapozitiv št. 39: Ukrivljenost šahovnice - ANIMACIJA

39

DAMA – ukrivljenost šahovnice

Na poljih povezanih z barvno črto, ima DAMA :

- 21 udarov
- 23 udarov
- 25 udarov
- 27 udarov

Začni ☐ Naprej

Animacijo začni s klikom na utripajoč KVADRAT. Nadaljuj ko se pojavi napis NAPREJ.

Diapozitiv št. 40

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- število udarov figure na prazni šahovnici
- pomembnost polj v posameznih predelih šahovnice

40

"Zemljevid" TRDNJAVE na prazni šahovnici

Klikni na označeno polje.

V primeru TRDNJAVE ne moremo govoriti o ukrivljenosti šahovnice, ker ima na vseh poljih 14 udarov!

Število udarov Animacija POMOČ

Animacijo začneš s klikom na polje a1.

Klik na PRAVOKOTNIK - povezava Velja za vse diapozitive!

Diapozitiv št. 41: Statičen prikaz števila udarov, ki jih ima trdnjava na posameznih poljih.

41

TRDNJAVA ima na vseh poljih šahovnice 14 udarov!

	a	b	c	d	e	f	g	h	
8	14	14	14	14	14	14	14	14	8
7	14	14	14	14	14	14	14	14	7
6	14	14	14	14	14	14	14	14	6
5	14	14	14	14	14	14	14	14	5
4	14	14	14	14	14	14	14	14	4
3	14	14	14	14	14	14	14	14	3
2	14	14	14	14	14	14	14	14	2
1	14	14	14	14	14	14	14	14	1
	a	b	c	d	e	f	g	h	

Zemljevid

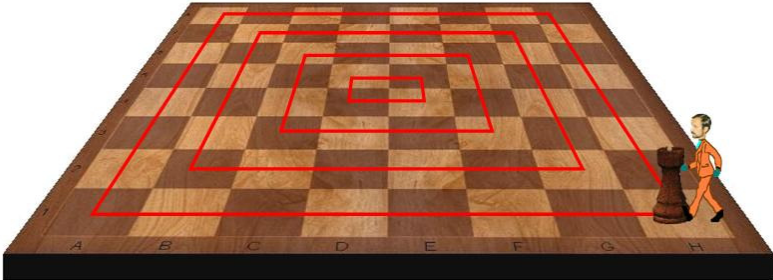
Nazaj na prejšnji diapozitiv »Zemljevid«

Diapozitiv št. 42: Ukrivljenost šahovnice - ANIMACIJA

42

TRDNJAVA na prazni šahovnici

TRDNJAVA ima na vseh poljih šahovnice 14 udarov!

Začni
☐
Ponovi

Animacijo začneš s klikom na utripajoč KVADRAT.

Diapozitiv št. 43

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

- število udarov figure na prazni šahovnici
- pomembnost polj v posameznih predelih šahovnice

43

"Zemljevid" LOVCA na prazni šahovnici

Na poljih povezanih z **ČRNO** črto, ima LOVEC :

- 7 udarov
- 9 udarov
- 11 udarov
- 13 udarov

Klikni na označeno polje vsakokrat ko se pojavi (polja a1, b2, c3, d4). Animacije je konec, ko se pojavi oblaček "Ukrivljenost šahovnice".

UKRIVLJENOST šahovnice: z vzpenjanjem šahovnice se ponazarja pomembnost polj v njenih posameznih predelih.

Število udarov Animacija ZAPRAŠENJE

Klikni na označeno polje vsakokrat ko se pojavi (polja a1, b2, c3, d4). Animacije je konec takrat, kadar se pojavi oblaček "Ukrivljenost šahovnice".

Diapozitiv št. 44: Statičen prikaz števila udarov, ki jih ima lovec na posameznih poljih.

44

Število udarov, ki jih ima LOVEC na posameznih poljih

	a	b	c	d	e	f	g	h
8	7	7	7	7	7	7	7	7
7	7	9	9	9	9	9	9	7
6	7	9	11	11	11	11	9	7
5	7	9	11	13	13	11	9	7
4	7	9	11	13	13	11	9	7
3	7	9	11	11	11	11	9	7
2	7	9	9	9	9	9	9	7
1	7	7	7	7	7	7	7	7

ROBNA polja: 7 udarov.

PRIROBNA polja: 9 udarov.

POLSREDIŠČNA polja: 11 udarov.

SREDIŠČNA polja: 13 udarov.

Nazaj na prejšnji diapozitiv »Zemljevid«

Zemljevid

Diapozitiv št. 45: Ukrivljenost šahovnice - ANIMACIJA

45

LOVEC – ukrivljenost šahovnice

Na poljih povezanih z barvno črto, ima LOVEC :

- 7 udarov
- 9 udarov
- 11 udarov
- 13 udarov

Začni Naprej

Animacijo začni s klikom na utripajoč KVADRAT. Nadaljuj ko se pojavi napis NAPREJ.

Diapozitiv št. 46

Z diapozitivom si lahko pomagamo pri naslednjih vsebinah oz. učnih temah:

46

“Zemljevid” SKAKAČA na prazni šahovnici

Na poljih povezanih z barvno črto, ima SKAKAČ :

- 2 udare
- 3 udare
- 4 udare
- 6 udarov
- 8 udarov

Klikni na označeno polje vsakokrat ko se pojavi (polja a1, b1, c1, c2, c3). Animacije je konec, ko se pojavi oblaček “Ukrivljenost šahovnice”.

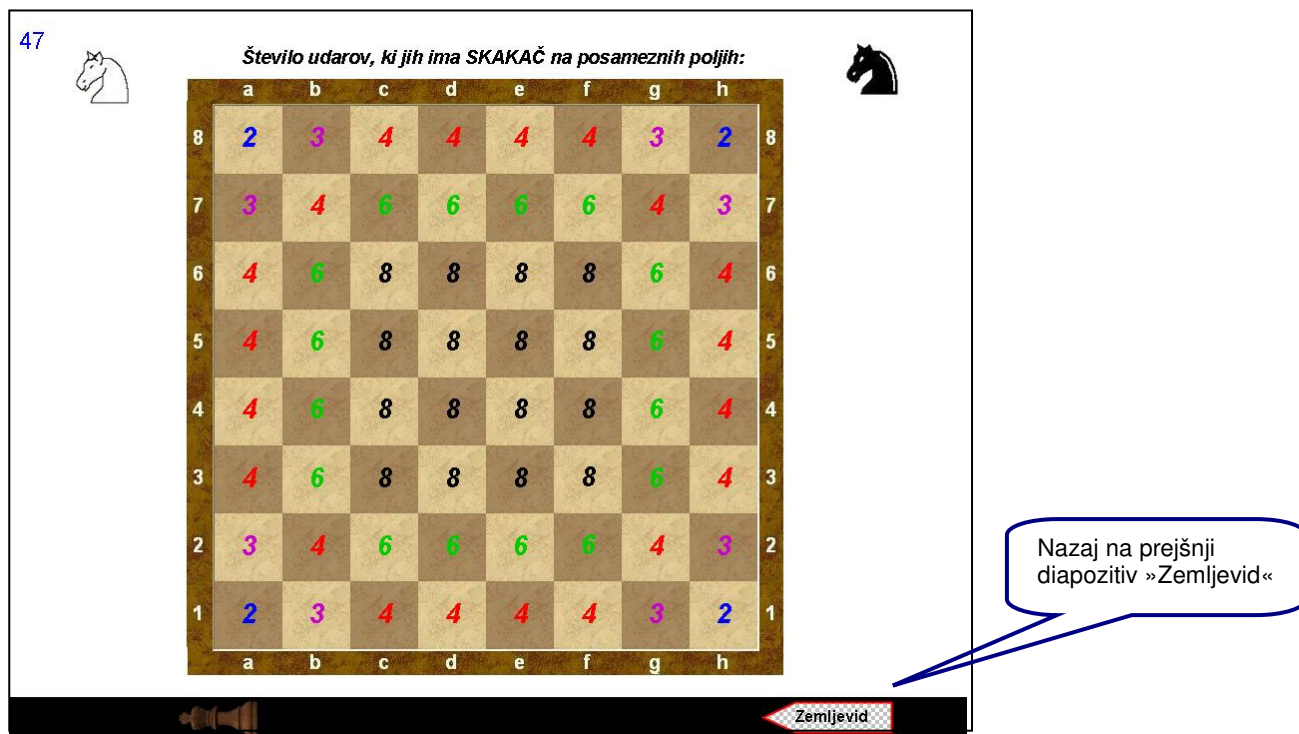
UKRIVLJENOST šahovnice: z vzpenjanjem šahovnice se ponazarja pomembnost polj v njenih posameznih predelih.

Število udarov Animacija ZOBRAZILA POMOČ

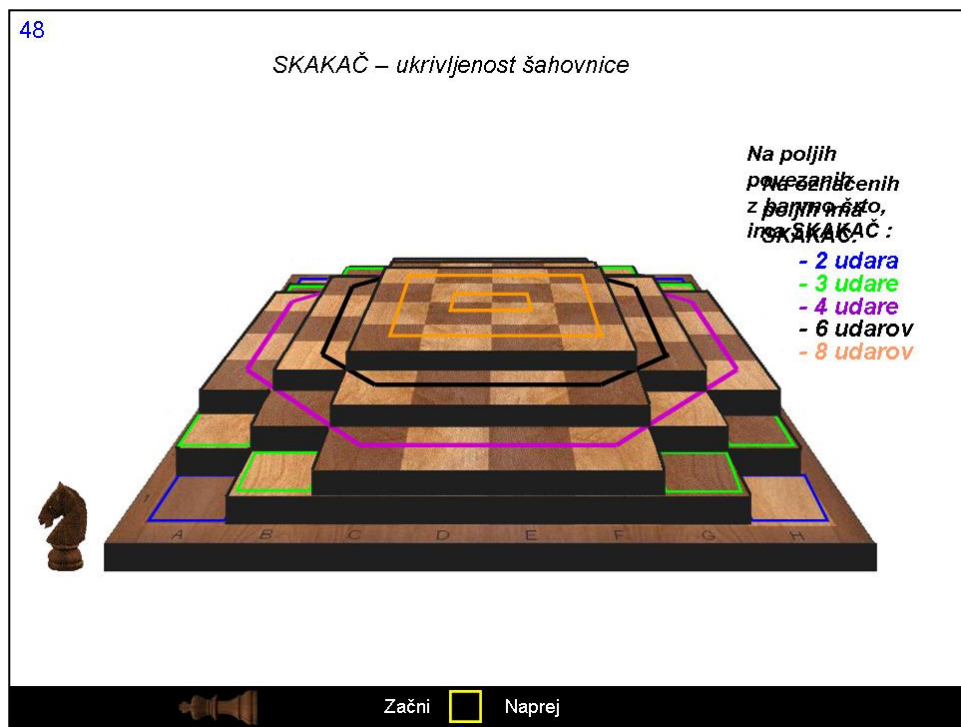
- število udarov figure na prazni šahovnici
- pomembnost polj v posameznih predelih šahovnice

Klikni na označeno polje vsakokrat ko se pojavi (polja a1, b1, c1, c2, c3). Animacije je konec takrat, kadar se pojavi oblaček “Ukrivljenost šahovnice”.

Diapozitiv št. 47: Statičen prikaz števila udarov, ki jih ima skakač na posameznih poljih.

Diapozitiv št. 48: Ukrivljenost šahovnice - ANIMACIJA

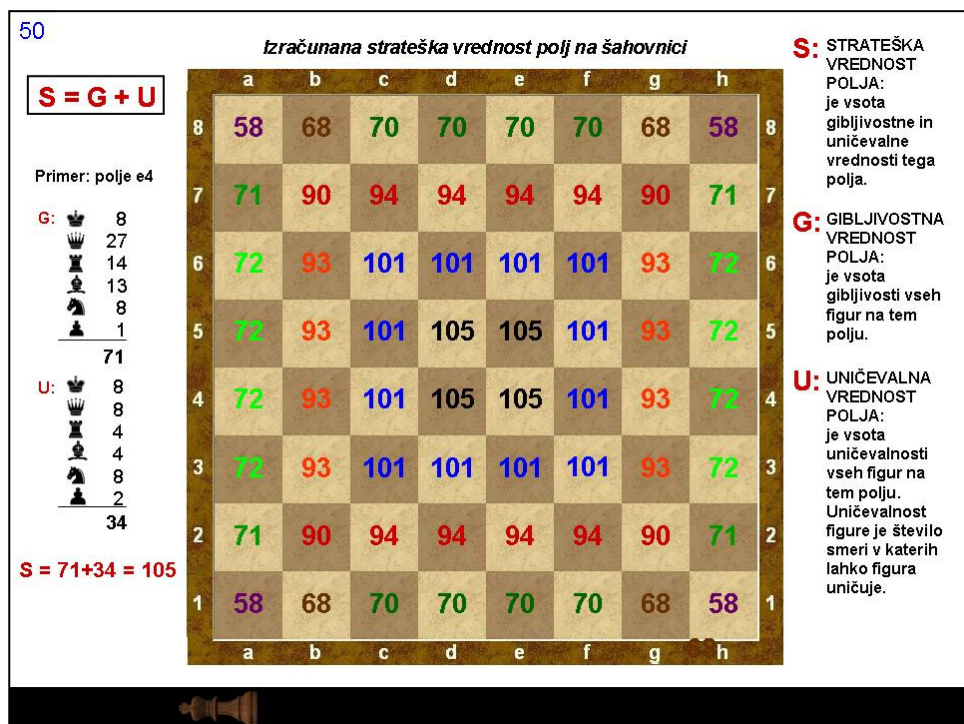
Animacijo začni s klikom na utripajoč KVADRAT. Nadaljuj ko se pojavi napis NAPREJ.

Diapozitiv št. 49: Statičen prikaz

Uporabljena literatura: Iztok Jelen: Humanistični in teoretski šahovski temelji pri izbirnem predmetu

Diapozitiv št. 50: Statičen prikaz

Uporabljena literatura: Iztok Jelen: Humanistični in teoretski šahovski temelji pri izbirnem predmetu

Zaželeno je, da vse možnosti izboljšave, nadgradnje ter predloge, sporočite na naslov: mitja.ukmar@guest.arnes.si

Strokovni pregled »Šahovnice«: Iztok Jelen, koordinator za izbirni predmet ŠAH

Ukmar Mitja, september 2004

Šahovnica verzija 4.9